

Oslo 3.februar 2009

Statsråd Tora Aasland
Kunnskapsdepartementet
Pb 8119 Dep
0032 Oslo

Kopi: Statsministerens kontor
Finansdepartementet
Stortingets finanskomite
Stortingets KUF-komite
Forskningsrådet
Studentenes landsforbund
Forskerforbundet
NPHs medlemsinstitusjoner
UHR
Evalueringsprosjektets referansegruppe

INNSPILL TIL BUDSJETTARBEID 2009-2010

Nettverk for private høyskoler (NPH) oversender innspill til arbeidet med statlig finansiering av norsk høyere utdanning og forskning generelt og private høyskolars utfordringer i finansieringssystemet spesielt i arbeidet med revidert nasjonalbudsjett 2009 og statsbudsjettet for 2010 (nedenfor omtalt som ”budsjettarbeidet 2009-2010”). Innspillet i år bygger bl.a. på NPH deltakelse i departementets evaluering av finansieringssystemet.

1. Basiskomponentens rimelige nivå

Norske private høyere utdanningsinstitusjoner vil bidra til å imøtekomme behovet for økt høyere utdanningskapasitet som fremtidens arbeidsmarked synes kreve. Men NPH deler studentlederes utsagn om at ”det trengs friske midler for å kunne gi de nye studentene et godt faglig tilbud”¹

NPH mener private høyskolars basiskomponent i finansieringssystemet må økes. Private høyskoler sliter med at basiskomponenten fikk et urimelig lavt nivå (utgangsposisjon) den gang finansieringssystemet ble etablert i 2002-2003. Allerede OECD-rapporten om norske høyere utdanning fremhevet dette som en utfordring, spesielt for de mindre private

¹ Pressemelding fra NSU og StL den 23. januar 2009.

høyskolene.² Problemene har ikke blitt mindre med årene. Basiskomponenten utgjør en stadig mindre del av statstilskuddet for stadig flere private høyskoler. Basiskomponenten ”spises opp” på flere måter.

Siden det viser seg politisk vanskelig å øke basiskomponenten annet enn i form av reversering av tidligere kutt, søkes sektoren tilført friske midler via andre finansieringsveier. Senest via tiltakspakken for arbeid som regjeringen nylig har oversendt til Stortinget. Her formidles midlene primært utenom finansieringssystemet for høyere utdanning. Nærmere en halv milliard kroner bevilges via andre budsjettposter til byggeprosjekter i statlige institusjoner. Dette forsterker urimeligheten i at private høyskolars basiskomponent bevisst er holdt på et lavere nivå enn for statlige universiteter og høyskoler.

Det er flere grunner til å anta at private høyskoler (som flere statlige institusjoner) har et antall studieplasser som er høyere enn basiskomponentens beregningstall. Evalueringsprosjektets rapport om finansieringssystemet, utarbeidet av rådgivningsfirmaet Econ Pöyry, presenterer en regresjonsanalyse som konkluderer med at det er især de private høyskolene som bidrar til ”en negativ og signifikant korrelasjonskoeffisient mellom veksten i summen av undervisnings- og forskningskomponenten som forklaringsvariabel og veksten i basisbevilgning som avhengig variabel”. Vekst i aktivitet må ikke redusere basiskomponenten til private høyskoler mer enn til statlige. Sett på bakgrunn av at de private høyskolenes samlede bevilgninger via (hele) budsjettssystemet utgjør bare vel 3 ½ prosent av de samlede bevilgninger, mener ”Econ-rapporten” at ”en sterkere vekst i basisbevilgningen for disse ikke vil ha omfattende betydning for resten av institusjonene”.³

NPH ber derfor om at private høyskolars og vitenskapelige høyskolars basiskomponent økes med minimum 40 mill kr. gjennom budsjettarbeidet for 2009-2010.

2. Statlige tilskudd til stipendiatstillinger i private høyskoler og vitenskapelige høyskoler

NPH registrerer en bredt omforent, politisk målsetting om å øke investeringene i norsk forskningsarbeid. NPH mener strategiske forskningsmidler bør investeres i nye stipendiatstillinger ved private institusjoner etter samme kriterier som ved statlige institusjoner. Det gjelder de private vitenskapelige høyskoler som har doktorgradsprogram, men også profesjonsutdanningene ved private høyskoler trenger en styrket forskerutdanning (kompetanseutvikling).

NPH registrerer med tilfredshet bevilgninger som har ga stipendiatstillinger til Diakonhjemmet Høgskole, NLA og DMMH. Med bakgrunn i samfunnets satsning på kvalitetsheving i utdanning til lærer- og velferdsyrker (profesjonsutdanninger), mener NPH at også Norsk lærerakademi – lærerhøgskolen (Bergen), Høgskolen Diakonova (Oslo), Lovisenberg diakonale høgskole (Oslo), Betanien diakonale høgskole (Bergen) og Haraldsplass diakonale høgskole (Bergen) bør tilstå stipendiatstillinger/ strategiske forskningsmidler i 2009-2010.

² ”the parity of private and public institutions under the 2005 Act ought to lead to more equitable funding for some of the smaller private institutions” OECD, 27. September 2006, s. 10, pkt. 37.

³ Econ Pöyry-rapport 2008-133, s.71

NPH ber Departementet fordele 30 stipendiatstillinger til private høyskoler via finansieringssystemets forskningskomponent gjennom budsjettarbeidet 2009-2010.

4. Statlig tilskudd til NPHs arbeid.

Det vises til flere tidligere avslag på NPHs søknad om tilskudd til løsningen av enkeltoppgaver nettverket utfører i sektoren. NPH mener det fortsatt er viktig å sikre at private høyskoler kan styrke sin organisering og slik synliggjøres i den utdanningspolitiske debatt. NPH finner det lite tilfredsstillende at gjentatte søknader er avslått med begrunnelsen at departementet dessverre ikke "disponerer midler til formålet". Dette så lenge departementet nylig har sendt et lovforslag om læring utenfor det formelle utdanningssystemet på høring, der såkalte "fellesorgan".."kan få tilskudd til drift, samt til samordningsoppgaver...og oppgaver for departementet" (Utkast til lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet §§ 8 som gjelder Voksenopplæringsforbundet - Vofo) eller "til drift av fellesorgan" (lovutkastets §14 som gjelder Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning - NFF).

NPH ber Departementet etablere et årlig basis-/ prosjekttilskudd på 0,3 mill kr til NPHs virksomhet gjennom budsjettarbeidet 2009-2010.

Med vennlig hilsen for
Nettverk for private høyskoler (NPH)

Vidar L.Haanes
Leder

Arne J.Eriksen
Sekretær